

Lausuntojen antajat aakkosjärjestyksessä	Lausuntojen keskeisin sisältö	Vastine lausuntoon
Finavia	<i>Ei muutosehdotuksia</i>	<i>Ei toimenpiteitä.</i>
Hyrynsalmen kunta	Valtatien 5 kehittäminen pohjoiseen, enemmän huomiota Ukkoholla-Paljakkala -alueeseen. Alemman tieverkon kehittämiseen tarvitaan uusia, innovatiivisia ratkaisuja. Erityishuomiota tarvitaan pohjoisen raideyhteyden ylläpitämiseen ja kehittämiseen.	Valtatien 5 kehittäminen sekä etelä- että pohjoissuunnassa on yhtenä toimenpiteenä suunnitelmassa. Liikennejärjestelmän kehittäminen on esillä myös tarkistettavana olevassa Kainuun kokonaismaakuntakaavassa. Alemman tieverkon kehittäminen on tärkeää mm. metsätalouden kuljetuksien vuoksi. Uuden maakunnan aloittaessa yksi sen tehtävistä on selvittää yhteistyössä eri toimijoiden kanssa , mitä alemman tieverkon kunnon turvaamiseksi on tarpeen tehdä. Asiaa koskeva maininta lisätään raporttiin.
Kainuun ELY (E&Y)	<i>Ei muutosehdotuksia</i>	<i>Ei toimenpiteitä.</i>
Kainuun maakunnallinen nuorisovaltuusto (MaNu)	Liikennesuunnitelman teksti on vaikeasti luettavaa ja sisältää liikaa ympäripyöreää asiaa. Kehityskohteet olivat itsestään selviä. Nuoret tarvitsevat helppolukuista ja ymmärrettävää tekstiä! Esimerkiksi julkisen liikenteen aikataulut ovat erittäin huonot erityisesti nuorten kannalta. Ehdottaisimme laajempaa selvitystä joukkoliikenteen kannattavuudesta (mikäli julkinen liikenne olisi aikataulujen mukaan järkevä, kuinka moni sitä käyttäisi).	kts. Viheiden lausunnon vastine.
Kainuun museo	<i>Ei muutosehdotuksia</i>	<i>Ei toimenpiteitä.</i>
Kainuun sote	Lausunnona todetaan, että yhdyskuntarakenteen muutos ikääntymisessä ja nuoren muuttaessa kaupunkiin on otettava riittävästi huomioon. Kainuussa on Suomen toiseksi vanhin autokanta. Olisi tärkeää selvittää eri rahoitusmuodoista tulevien yhteisten ostojen mahdollisuus ja hyödyntää digitaalisten mahdollisuuksia entistä enemmän. Tulisi huomioida sairastuvuustilain mukaan korvattavien matkojen siirtyminen maakunnalle.	Maakuntalakiehdotuksen mukaan maakunnat voivat lakisääteisten tehtävien lisäksi ottaa hoitaakseen liikennepalveluiden maakunnallisen kehittämisen ja julkisen henkilöliikenteen suunnittelun ja järjestämisen samoin kuin sitä koskevia valtionavustustehtäviä. Tässä yhteydessä tarkastellaan laajasti kaikkia henkilökuljetuksia.
Kainuun vihreät	<p><i>Muutoksen tarve</i> on huomioitava myös liikennejärjestelmäsuunnitelman swot-analyysissä ja tiivistelmäosiossa, jossa nyt on virheellisesti uhkien puolella mainittu päästövähennykset ja sanktiot. Päästövähennysten tulisi olla ennemminkin liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoite ja uhka puolestaan voisi olla päästövähennystavoitteiden epäonnistuminen ja siitä seuraavat sanktiot.</p> <p><i>Joukkoliikenteen rooli suuremmaksi ja palvelutarpeet esille selkeämmin.</i> On liian pessimististä arvioida, ettei joukkoliikennettä voisi kehittää esimerkiksi pendelöintiä palvelevaksi. Liikennejärjestelmäsuunnitelman olisi hyvä sisältää myös asiointiliikenteen ja ns. Kela-kytlien nykytilan ja kehittämistarpeiden kartoituksen. Joukkoliikennejärjestelmän tavoitteisiin tulisi lisätä joukkoliikenteen ja raideliikenteen edistämistavoitteita esimerkiksi seuraavankaltaisesti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kohdassa 4.3. joukkoliikenteen tavoitteeksi ”Joukkoliikenteen käyttöä edistetään parantamalla julkisista joukkoliikennepalveluista tiedottamista ja niiden brändiä ja laajentamalla walti-kortti kaikkeen joukkoliikenteeseen” ja - kohdassa 4.4. ympäristövaikutusten tavoitteiksi tulisi lisätä henkilöautoliikenteen osuuden vähentäminen sekä toiseksi tavoitteeksi edellytysten kehittäminen, jotta tavaraliikennettä voidaan siirtää raiteille ja että raidekuljetukset olisivat elinkeinoelämälle houkuttelevampia. Kainuun sisäisen liikennejärjestelmän kehittämiskohteita mietittäessä joukkoliikenteen palvelutason tavoitteilana tulisi olla nykyisen tilan turvaamisen sijaan tason kohentaminen ja joukkoliikenteen palvelutasotavoitteiden nostaminen vuonna 2015 päätetystä tasosta. Maakunnan sisäisen saavutettavuuden edistäminen on otettava suunnitelman lähtökohdaksi. Vastaavina toimenpiteinä tulisi olla palvelutason uudelleen määrittäminen, julkisten joukkoliikennepalveluiden markkinoinnin ja tiedottamisen kehittäminen, digitaalisten palveluiden hyödyntäminen ja uusien palveluiden kehittäminen aktiivisesti. Asiakasnäkökulman selvittäminen ja kokeilut tulisi ottaa kehittämisen työkaluiksi. <p><i>Kevyt liikenne puuttuu melkein kokonaan.</i> Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa tulisi huomioida myös kevyen liikenteen tieverkosto ja siihen liittyvät tulevaisuuden tarpeet. Kainuun sisäisen liikennejärjestelmän kehittämiskohteena voisivat hyvin olla pyöräilyreitit Kainuussa, jonka tavoitetilana olisi matkailua ja virkistystä palvelevien pyöräilyreittien kehittäminen. Toimenpiteitä voisivat olla reittien ja niiden varsilla olevien virkistyskohteiden tunnistaminen ja reittien sujuvuuden parantaminen.</p>	<p>Kainuun liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteet perustuvat Kainuun maakuntaohjelman tavoitteisiin. Näistä lähtökohdista on määritelty kolme tavoiteteemaa, joissa korostetaan sujuvaa ja turvallista liikkemistä ja kestäväää liikennejärjestelmää. Maakuntastrategian valmistelu on käynnistetty ja siinä tullaan määrittelemään tahtotila joukkoliikenteen palvelutasosta 1.1.2020 alkaen. Strategian pohjalta maakunnan on tarpeen laatia tarkempi joukkoliikenteen palvelutaso- ja liikennesuunnitelma, jossa määritellään tarkemmin kehittämistoimenpiteet, mm. liikenteentarjonta, tiedotuksen kehittäminen, joukkoliikenteen brändäys ym. Nykyinen liikenteen tarjonta perustuu ELY-keskuksen ja kuntien yhteishankintoihin kustannusosuuksilla: ELY 70 %, kunnat 30 %.</p> <p>Liikenteestä aiheutuvien päästöjen vähentämiseen tähdätään sekä työn tavoitteissa että useissa toimenpiteissä. Päästövähennykset ja sanktiot on SWOT-analyysissä nähty uhkana, koska harvaan asutuilla seuduilla liikkuminen on hyvin henkilöautokeskeistä. Kun autolla liikkumista pitää vähentää, aiheutuu tästä helposti tilanne, jossa syrjäseutujen saavutettavuus heikkenee pitkien etäisyyksien lisäksi entisestään.</p> <p>Kävely ja pyöräily on suunnitelmassa otettu esiin siinä laajuudessa kuin se maakunnallisesta näkökulmasta liikennejärjestelmään kuuluu. Kävelyn ja pyöräilyn matkat ovat lyhyitä, kun taas useimmat kuntien väliset matkat Kainuussa ovat pitkiä. Siksi kävelyn ja pyöräilyn edistämiseksi on merkitty kaikki maakunnan kuntakeskukset. Niissä tehtävistä toimenpiteistä päättävät kunnat eikä näiden toimenpiteiden esittäminen maakunnan mittakaavassa ole mielekästä. Virkistysreitit samoin kuin esimerkiksi kansallispuistojen sisäiset reitit eivät kuulu maakunnalliseen liikennejärjestelmään.</p> <p>Pyöräilyssä ja sen kehittämisessä on lähtökohteisesti tarkoituksenmukaista tukeutua olemassa olevaan maantie- ja katuverkkoon sekä yksityisteihin. Käyttäjäpotentiaali ja käytettävissä oleva rahoitus huomioon ottaen uusien pyöräilyreittien toteuttaminen koko maakunnan alueelle on epärealistista. Päälystystöiden yhteydessä toteutettavilla piennarlevityksillä tullaan parantamaan kevyen liikenteen toimintaedellytyksiä siellä, missä se on tarkoituksenmukaista. Asiaa koskeva maininta lisätään raporttiin.</p>
Kajaanin kaupunki	Kajaanin ostamassa seutuliikenteessä tehtiin v. 2017 48 639 matkaa (s. 22). Seutuliikenne suuntautuu lähinnä Kajaanin eteläpuolelle. Palveluliikenne Pikku-Pete palvelee Kajaanin keskustan alueella, v. 2017 oli 5112 matkaa. S. 31: kunnat eivät saa valtionosuksia koulukuljetusten järjestämiseen. Kainuun joukkoliikenteen rahoitus on jaettu ELY 70 %, kunnat 30 %.	Raporttiin päivitetään uudemmat tiedot matkamäärästä ja korjataan tiedot kuntien valtionosuuksista.

Lausuntojen antajat aakkosjärjestyksessä	Lausuntojen keskeisin sisältö	Vastine lausuntoon
Kuhmon kaupunki	Kainuun tulee löytää yhteinen visio Kajaanin lentokentän kehittämiseksi. Destinaatiomarkkinoinnille tulee löytää löytää yhteinen brändi esim . Airport of Wild Taiga (and Saga) /Airport to wild nature and original culture / Airport of brown bear. Maanteiden talvihoidossa tulee liikennemäärän lisäksi kiinnittää erityistä huomiota mm. maa- ja metsätalouden kuljetuksiin.	Toimivien lentoyhteyksien ja elinkeinoelämän kuljetuksille tärkeän alemman asteisen tieverkon merkitys on suunnitelmassa tunnistettu. Lentoliikenteen kehittämisessä tarvitaan maakunnan eri toimijoiden ja lento-operaattorin välistä hyvää yhteistyötä. Yhteistyöllä, yhteisillä valinnoilla ja edunvalvonnalla voidaan vaikuttaa lentoliikenteen kehittämiseen .Lentoliikenteen kehittämistä koskien onkin valmisteilla yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin kanssa erillinen lentoliikenteen kehittämishanke, jonka yhteydessä on mahdollista tarkastella lausunossa esitettyjä näkökohtia.
Linja-autoliitto	Raportin kohdan 5.2 kerrotaan Kainuun sisäisen liikennejärjestelmän kehittämisestä ja matkaketjujen kehittämisestä liikenteen solmupisteissä. Raportissa olisi hyvä ottaa kantaa siihen, kenelle tämä solmupiste-infran rakentaminen oikein kuuluu – kunnalle vai hallintouudistuksen myötä maakunnalle?	Nykyjärjestelmässä pysäkki-infran kehittämisvastuu jakautuu tienpitäjän mukaan. ELY:n osalta vastuu siirtyy maakuntauudistuksen myötä uuden maakunnan hoidettavaksi. Tämä on myös ELY:n (maakunta) ja kunnan välinen yhteistyöasia.
Maa- ja metsätalousministeriö Metsähallitus	<i>Ei muutosehdotuksia</i> Parannusta teiden talvihoitoon kunnossapitoluokitusta nostamalla. Moottorikelkkailuväylästäön kehittäminen osaksi liikennejärjestelmän tavoitteita. Metsähallituksella käynnistymässä MOKEMA-hanke	<i>Ei toimenpiteitä.</i> Suunnitelmassa esitetään tieverkon kunnossapitoluokituksen tarkistamista tarpeen mukaan. Moottorikelkkailuväylästäön palvelee etupäässä virkistys- ja matkailupalveluja. Nämä asiat otetaan huomioon Kainuun kokonaismaakuntakaavan tarkistamisen yhteydessä.
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto Pohjois-Savon liitto	<i>liitto ei lausu asiasta luonnosvaiheessa</i> Voisi tarkastella enemmän laajempaa näkökulmaa: Kainuu osana valtakunnallista liikennejärjestelmää ja Suomen aluerakennetta. Joukkoliikenteen osalta ei ole juurikaan tarkasteltu pitkämatkaista linja-autoliikennettä. Mahdollisesti enemmän pohdintaa erilaisten liikennepalveluiden sekä matkojen ja kuljetusten yhdistämisen mahdollisuuksista toimenpiteinä. Raideliikenteen osalta tulisi päivittää tekstit ja kuvat Nopea Itärata -vetoomuksen mukaiseksi.	<i>Ei toimenpiteitä.</i> Suunnitelman kohdassa 5.1 on esitetty kaukoliikenteen toimintaedellytyksiä parantavia toimenpiteitä, joista tieverkon toimenpiteet parantavat bussiliikenteen palvelutasoa. Matkojen ja kuljetusten yhdistelypalvelua on suunnitelmassa esitetty kehittämistoimenpiteenä osana jouk-koliikenteen kehittämistä.
POP-ELY, E ja Y	<i>Ei muutosehdotuksia</i>	<i>Ei toimenpiteitä.</i>
POP-ELY, L	<i>Ei muutosehdotuksia</i>	<i>Ei toimenpiteitä.</i>
Puolangan kunta	s. 16, markkinaehtoista liikennettä tarjolla myös Suomussalmi - Puolanka - Oulu -väliillä. Peruspalvelutaso pitäisi olla määritettynä. Teiden 837 ja 78 kunnostamiseen tulee varautua jatkossa.	Täydennetään kohtaa markkinaehtoisesta joukkoliikenteestä. Korjausvelan hallinta maakunnassa pitää sisällään tieverkolla tehtävät pienet parantamistoimenpiteet.
Puolustusvoimat	<i>Ei muutosehdotuksia</i>	<i>Ei toimenpiteitä.</i>
Rajavartiolaitos	<i>Ei muutosehdotuksia</i>	<i>Ei toimenpiteitä.</i>
Ristijärven kunta	<i>Ei muutosehdotuksia</i>	<i>Ei toimenpiteitä.</i>
Sotkamon kunta	Kaivannaisteollisuuden tarpeisiin on vastattava rataverkon parantamistoimenpiteillä myös Kainuun ulkopuolisissa kohteissa. Myös tieverkon parantaminen on tarpeen mm. Sotkamo Silverin kuljetusten varmistamiseksi. Puutavarakuljetukset vaativat alemman tieverkon huolehtimista ja kunnossapitoa. Valtatien 6 kehittämiseen on suunnattava enemmän edunvalvontaa. Julkisen liikenteen on pystyttävä turvaamaan työmatkaliikenteen lisäksi säännölliset jatko-yhteydet juna- ja lentoasemilta eri puolille Kainuuta.	Kaivos- ja metsäteollisuushankkeiden logistiikka tukevien toimien priorisointi on keskeinen osa suunnitelmaa. Alemman tieverkon kehittäminen on tärkeää mm. metsätalouden kuljetuksien vuoksi. Uuden maakunnan aloittaessa yksi sen tehtävistä on katsoa mitä sekä teollisuushankkeiden yhteyksien kehittämiseksi että alemman tieverkon kunnan turvaamiseksi on tehtävissä. Valtatien 6 kehittäminen on agendalla ja esimerkiksi valaistuksen jatkamista tarvittavin osin voidaan toteuttaa perusväylänpidon rahoituksen sallimissa puitteissa. Matkaketjujen ja matkojen yhdistelypalvelujen kehittäminen on yksi suunnitelman keskeisiä toimenpiteitä, joilla turvataan mahdollisimman ladukkaat palvelut koko maakunnan alueella.
Suomussalmen kunta	Seututiet 837 ja 912 huomioitava suunnitelmaa laadittaessa. Tärkeää alempiasteisen tieverkon kunnossapito. Taivalkosken radan peruskorjaus väliillä Kontiomäki-Pesiö ja siihen liittyvä puutavaraterminaalin rakentamine tulee sisällyttää suunnitelmaan. Myös Kuusamon lentoasema tulee huomioida suunnitelmassa.	Korjausvelan hallinta maakunnassa pitää sisällään tieverkolla tehtävät pienet parantamistoimenpiteet. Rataverkon kehittämisessä lähtökohtina ovat olleet Liikenneviraston uusimmat suunnitelmat. Maininta Kuusamon lentokentän merkityksestä Kainuun pohjoisosien lentoliikenneyhteyksille on tarpeellinen.
Terrafame Oy	Toivottiin esitettyjen kuljetustietojen yhteydessä huomioimaan tiedot vuodelta 2017 ja sekä kehitysnäkymät.	Raporttiin päivitetään uudemmat tiedot kuljetusmääristä sekä tuodaan esiin tulevaisuudennäkymät.
Trafi	<i>Ei muutosehdotuksia</i>	<i>Ei toimenpiteitä.</i>